

Казахстанская
Ассоциация
Маркетинга

**TURAN
UNIVERSITY**

**Международная научно-практическая конференция
«Маркетинг и логистика: современные вызовы и тенденции
в эпоху информационных технологий»**

Алматы 2018

УДК 339.138 (063)

ББК 62.290-2

М 27

ОТВЕТСТВЕННЫЕ РЕДАКТОРЫ:

РАЗАКОВА Д.И. – доктор PhD, кандидат экономических наук, зав. кафедрой «Маркетинг и логистика» Университета «Туран»

ЕСБОСЫНОВА А.К. – магистр экономических наук, Университет «Туран»

М 27 **Маркетинг и логистика: современные вызовы и тенденции в эпоху информационных технологий:** сборник статей международной научно-практической конференции

Маркетинг и логистика: современные вызовы и тенденции в эпоху информационных технологий: сб. статей межд. науч. конф. (г. Алматы, 11 мая 2018 г.). – Алматы, 2018. – 459 с. – каз., рус., англ.

Маркетинг и логистика: инновационные стратегии, технологии и решения. – 459 с.
ISBN

ISBN 978-601-214-509-9

В настоящий сборник вошли материалы Международной научно-практической конференции «Маркетинг и логистика: современные вызовы и тенденции в эпоху информационных технологий» (г.Алматы, 11 мая 2018 г.).

Материалы предназначены для молодых ученых, исследователей, преподавателей, студентов, магистрантов, докторантов, интересующихся проблемами развития современного общества в области маркетинга и логистики.

УДК 339.138 (063)

ББК 62.290-2

ISBN 978-601-214-509-9

© «Университет «Туран», 2018

СОДЕРЖАНИЕ

	Стр.
1. Alshynbay A.M. WORLD EXPERIENCE IN COMBATING BRAND FALSIFICATION	8
2. Mustayev D.A. ORGANIZATION OF MARKETING IN THE ENTERPRISE	14
3. Абдунурова А.А. АНАЛИЗ ПРОБЛЕМ ВНЕДРЕНИЯ CRM-СИСТЕМ В ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КОМПАНИЙ, ОКАЗЫВАЮЩИХ ПРОЧИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ УСЛУГИ В Г.АЛМАТЫ	20
4. Абдунурова А.А. КАЧЕСТВЕННЫЕ И КОЛИЧЕСТВЕННЫЕ, ONLINE И OFFLINE ТЕЛЕЙ	24
5. Абдунурова А.А. АНАЛИЗ СОСТОЯНИЯ МЕДИА РЫНКА И ПРЕДПОЧТЕНИЯ ЧИТАТЕЛЕЙ НА ПРИМЕРЕ ЖУРНАЛА «HARPER'S VAZAAR» В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН	29
6. Алмагамбетова С.Т. ВОПРОСЫ РАЗВИТИЯ МАРКЕТИНГА ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ	31
7. Аманжол А. КӘСІПОРЫНДА САТЫП АЛУ ЛОГИСТИКАСЫН БАСҚАРУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ: ҚАЗАҚСТАН ЖӘНЕ ШЕТЕЛ ТӘЖІРИБЕСІ	36
8. Аноприева Е. В. РАЗВИТИЕ ГАСТРОНОМИЧЕСКОГО ТУРИЗМА РОССИИ И КАЗАХСТАНА, КАК ИНСТРУМЕНТ РАЗВИТИЯ МАРКЕТИНГА ПРИГРАНИЧНЫХ ТЕРРИТОРИЙ	39
9. Асанова Т.А. ҚР-ҒЫ ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСІПКЕРЛІКТІҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫН ТАЛДАУ	45
10. Асанова Т.А. ОТАНДЫҚ КӘСІПОРЫНДАРЫНДАҒЫ МАРКЕТИНГ КЕШЕНІ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ДАМУ БАҒЫТТАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ЖЕТІЛДІРУ ЖОЛДАРЫ	49
11. Аскарова К. АВТОМОБИЛЬНЫЙ ТРАНСПОРТ И ЕГО РОЛЬ В РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКЕ	55
12. Асылхан А. - ТАУАРДЫҢ ӨМІРЛІК ЦИКІЛІН БАСҚАРУ	58
13. Базашева А. Е. ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕСТІҢ ҚАЛЫПТАСУЫ ЖӘНЕ ДАМУЫ	65
14. Баймолдаева С.А. - РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ: ҒЫЛЫМҒА БЕТБҰРЫС. ҮШТІЛДІЛІК БАҒДАР	68
15. Балабин Р. - ПРОЦЕСС УПРАВЛЕНИЯ БРЕНДОМ В МАРКЕТИНГОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОМПАНИИ	71
16. Бекжанова Ж.Ж. ҮШТІЛДЕ БІЛІМ БЕРУ - ЗАМАН ТАЛАБЫ	75
17. Бекова К. Б. КӘСІПОРЫННЫҢ МАРКЕТИНГТІК ҚЫЗМЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ	82
18. Бекова К. Б. КӘСІПОРЫННЫҢ МАРКЕТИНГТІК ҚЫЗМЕТІНДЕ ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕНІ ҚОЛДАНУ	86

19.	Бексултан Д. ПСИХОЛОГИЯ УСПЕШНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЯ	89
20.	Биболова А. ЭЛЕКТРОНДЫҚ КОММЕРЦИЯНЫҢ ТАБЫСТЫЛЫҒЫНЫҢ 5 КОМПОНЕНТІ	91
21.	Богомазова И.В. ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ВИДЫ ТУРИЗМА КАК НАПРАВЛЕНИЕ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭКОНОМИКИ РЕГИОНА	95
22.	Бородин П.В. ОСОБЕННОСТИ МАРКЕТИНГА КОММЕРЦИАЛИЗАЦИИ РЫНОЧНЫХ ИННОВАЦИЙ.	98
23.	Гаитова С. СПЕЦИФИКА УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛОМ КАК ПОДСИСТЕМЫ ГОСТИНИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТА	103
24.	Глумова Я.Г. ПРИМЕНЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СФЕРЕ ТУРИЗМА И ГОСТЕПРИИМСТВА	107
25.	Давыдкова Л. ЗНАЧЕНИЕ ВНЕШНЕЙ ТОРГОВЛИ ДЛЯ ЭКОНОМИКИ РК	113
26.	Дадабаева Д.М. ЛОГИСТИЧЕСКИЙ ПОДХОД В УПРАВЛЕНИЕ СБЫТОМ НА ПРЕДПРИЯТИИ	118
27.	Дадабаева Д. М. СУЩНОСТЬ ЛОГИСТИЧЕСКОГО ПОДХОДА В УПРАВЛЕНИИ СБЫТОМ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ	122
28.	Ердибаева Г.С. СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ ИНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГА	126
29.	Есбосынова А.К. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ КӨРМЕ ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ	131
30.	Жакупбекова А.Б. НЕЙРОМАРКЕТИНГ НА ТЕЛЕВИДЕНИИ КАЗАХСТАНА	137
31.	Жумабек С. Н. КОНТРОЛЛИНГ ҚАҒИДАЛАРЫ НЕГІЗІНДЕ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ БАҒЫТТАРЫ	142
32.	Жұмақан А.Ж. - АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ӨНДІРІСІН МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУДЫҢ ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕСІ	145
33.	Зенкова В.А. ЗЕРНОВОЙ РЫНОК РК: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЭКСПОРТА.	149
34.	Ибрагимова Г. А. СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ «УНИВЕРСИТЕТА «ТУРАН»»	153
35.	Ильяс А. ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА КАЗАХСТАНА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ	156
36.	Ильясова Қ. И. МАРКЕТИНГТІК АҚПАРАТ ЖҮЙЕСІНІҢ ҚАЛЫПТАСУ ЕРЕКШЕЛІГІ.	161
37.	Исаков С. Б. АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ МИНИМИЗАЦИЯ РИСКОВ В ЛОГИСТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	164

38.	Кабылова И.К. ТУРИСТІК ИНДУСТРИЯСЫНДАҒЫ МАРКЕТИНГ	169
39.	Капчикур Ш. ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ВЫБОР ТРАНСПОРТА ДЛЯ ПЕРЕВОЗКИ	174
40.	Ким В. СПЕЦИФИКА ФОРМИРОВАНИЯ И СТРУКТУРА ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОГО РЫНКА КАК СУБЪЕКТА ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО РЫНКА ТОВАРОВ И УСЛУГ	179
41.	Козина Е.С. - МАРКЕТИНГ В РЕСТОРАННОМ БИЗНЕСЕ	184
42.	Құрманбаева Н. Н. - ИНТЕГРАЦИЯЛЫҚ ТІЗБЕКТЕРДІ ЖЕТКІЗУДІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ МАҢЫЗЫ	189
43.	Малгаждаров Е. С. - РАЗВИТИЕ МАШИНОСТРОИТЕЛЬНОГО СЕКТОРА В ЭПОХУ ИНДУСТРИИ	193
44.	Маткеримова А. С. МЕЙРАМХАНАНЫ БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ ҚАҒИДАЛАРЫ МЕН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ БАСҚАРУДАҒЫ ШЕТЕЛДІК ӘДІСТЕР	196
45.	Мелдебекова А. А. ЖАСЫЛ ЭКОНОМИКА ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУЫНЫҢ ЖАҢА БАҒЫТЫ	200
46.	Молдабекова А.Т. ФОРМИРОВАНИЕ РЕГИОНАЛЬНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ЦЕНТРОВ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН В УСЛОВИЯХ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ	203
47.	Музапбарова А. АНАЛИЗ УРОВНЯ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН	208
48.	Мырзараимова.А.А. ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ В ПРОДВИЖЕНИЯ УСЛУГ	214
49.	Мырзараимова.А.А. РЕКЛАМА, КАК ЭЛЕМЕНТ В ПРОДВИЖЕНИИ УСЛУГ КОМПАНИИ	219
50.	Нам В. ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТНОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ В РК	225
51.	Нестерова А. ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕЖДУНАРОДНЫХ МОРСКИХ ПЕРЕВОЗОК.	230
52.	Нурпеисова А.А. ЖАРНАМАДАҒЫ ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒА САЙ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ТӘСІЛДЕРДІҢ АЛАТЫН РОЛІ	235
53.	Нуртаева Ж.Ш. АҚМОЛА ОБЛЫСЫ МЫСАЛЫНДА СҮТ НАРЫҒЫН ДАМУЫҒА КЕДЕРГІ КЕЛТІРЕТІН ФАКТОРЛАР	238
54.	Омиров Х.А. ЛИЧНОСТНЫЕ И БЕЗЛИЧНОСТНЫЕ ПРОДАЖИ В СФЕРЕ ДЕЛОВЫХ УСЛУГ НА РЫНКЕ В2В	240
55.	Паймуллина Ю.А СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ЛОГИСТИЧЕСКИМИ БИЗНЕС-ПРОЦЕССАМИ НА ПРОМЫШЛЕННОМ ПРЕДПРИЯТИИ	245
56.	Пантелеев В.И. ГОД ЛОГИСТИЧЕСКОГО ПЕРЕЛОМА	250
57.	Перналы Ж. РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ЛОГИСТИКИ В РК	254

ҚР-ҒЫ ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСІПКЕРЛІКТІҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫН ТАЛДАУ

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаевтың Қазақстан халқына арналған «Қазақстан-2050» Стратегиясы – қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» Жолдауында айқындалған бірінші кезектегі мақсаттардың бірі ұлттық экономиканың жетекші күші – кәсіпкерлікке жан-жақты қолдау көрсету болатын [1]. Көптеген дамыған елдердің тәжірибелері көрсетіп отырғанындай, кәсіпкерліктің барлық уақытта елдің экономикалық дамуының негізгі факторы екені дәлелдеуді қажет етпейді. Сондықтан да, шағын және орта кәсіпкерліктің даму жағдайын талдаудың маңызы зор.

1-ші кестеден шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері қызметінің көрсеткіштерін көруге болады.

Кесте 1. Шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері қызметінің көрсеткіштері (2016 жыл)

Облыстар	Жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің саны, бірлік	Жұмыспен қамтылғандар саны, адам	Өнім (тауарлар, қызмет көрсетулер) шығарылымы, млн. теңге
Ақмола	44 872	132 431	587 262
Ақтөбе	50 794	134 834	660 197
Алматы	119 002	257 976	976 529
Атырау	44 235	123 507	967 674
Батыс Қазақстан	40 448	106 883	1 281 766
Жамбыл	56 913	117 418	381 622
Қарағанды	85 034	230 790	820 338
Қостанай	53 206	151 172	573 086
Қызылорда	38 307	81 611	266 435
Маңғыстау	46 648	112 022	878 499
Оңтүстік Қазақстан	173 791	326 337	1 035 100
Павлодар	43 872	131 253	524 121
Солтүстік Қазақстан	28 789	102 476	374 662
Шығыс Қазақстан	99 603	234 714	826 040
Астана қаласы	100 270	325 182	4 297 809
Алматы қаласы	160 845	598 186	5 157 870

Қазақстан Республикасы	1 186 629	3 166 792	19 609 010
Е с к е р т у – Статистикалық мәліметтер негізінде автормен әзірленген			

Кесте мәліметтерінен көріп отырғанымыздай, 2016 жылы Қазақстан Республикасы бойынша жұмыс істеп тұрған шағын және орта кәсіпкерлік субъектілер 1 186 629 бірлікті, жұмыспен қамтылғандар 3 166 791 адамды, өнім шығарылымы 19 609 010 млн. теңгені құрады. Талданылып отырған жылда шағын және орта кәсіпкерлікте жұмыс істеп тұрған субъектілер мен жұмыспен қамтылғандар саны бойынша жеткіші орынды Оңтүстік Қазақстан, Алматы облыстары және Алматы қаласы иеленді. Өнім шығарылымы бойынша алдыңғы қатарда Алматы және Астана қалалары болды [2].

2-ші кестеден экономикалық қызмет түрлері бойынша шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері қызметінің көрсеткіштері берілген.

Кесте 2. Экономикалық қызмет түрлері бойынша шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері қызметінің көрсеткіштері (2016 жыл)

Көрсеткіштер	Жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің саны, бірлік	Жұмыспен қамтылғандар саны, адам	Өнім (тауарлар, қызмет көрсетулер) шығарылымы, млн. теңге
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	213 664	403 527	1 540 413
Өнеркәсіп	42 977	308 462	4 305 235
Құрылыс	50 412	293 802	3 990 829
Көтерме және бөлшек сауда, автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	441 375	943 019	3 892 959
Көлік және қоймалау	81 948	189 515	1 197 500
Ақпарат және байланыс	15 391	53 727	456 810
Тұру және тамақтану бойынша қызметтер	27 959	108 015	299 544
Жылжымайтын мүлікпен жасалатын операциялар	71 065	172 709	850 598
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	32 452	136 882	1 430 320
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	33 052	143 635	688 600
Білім беру	11 233	64 197	128 955
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер	7 613	52 607	139 552
Өнер, ойын-сауық және	8 981	51 666	125 925

демалыс			
Өзге де қызметтер түрлерін ұсыну	148 507	245 027	561 770
Барлығы	1 186 629	3 166 791	19 609 010
Е с к е р т у – Статистикалық мәліметтер негізінде автормен әзірленген			

Кесте мәліметтерінен көріп отырғанымыздай, жұмыс істеп тұрған шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің саны бойынша көтерме және бөлшек сауда, автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу саласының үлесі 37%-ды, ауыл, орман және балық шаруашылығы 18%-ды, көлік және қоймалау саласы 7%-ды, құрылыс саласы 4,2%-ды, ал өнеркәсіп саласы 3,6%-ды құрады. Жұмыспен қамтылған адамдар саны бойынша көтерме және бөлшек сауда, автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу саласының үлесі 29,7%-ды, ауыл, орман және балық шаруашылығы 12,7 %-ды, өнеркәсіп саласы 9,7%-ды, құрылыс саласы 9,2%-ды, көлік және қоймалау саласы 5,9 %-ды құрады. Сондай –ақ, өнім шығарылымы бойынша өнеркәсіп саласының үлесі 21,9%, құрылыс саласы 20,3%, көтерме және бөлшек сауда, автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу саласы 19,8% болды.

Келесі кестеде шағын және орта кәсіпкерлік кәсіпорындары қызметінің көрсеткіштері берілген.

Кесте 3. Шағын және орта кәсіпкерлік кәсіпорындары қызметінің көрсеткіштері (2016 жыл)

Көрсеткіштер	Саны, бірлік	Жұмыспен қамтылғандар	Өнім (тауарлар, қызмет көрсетулер) шығарылымы, млн. теңге
Шағын және орта кәсіпорындары	192 348	1 602 224	17 053 522
Дара кәсіпкерлер	813 482	1 288 167	1 511 733
Шаруа немесе фермер қожалықтары	180 799	276 401	1 043 755
Е с к е р т у – Статистикалық мәліметтер негізінде автормен әзірленген			

Кесте мәліметтерінен байқайтынымыздай, 2016 жылы 192 348 шағын және орта кәсіпорындар, 813 482 дара кәсіпкерлер және 180 799 шаруа немесе фермер қожалықтары болды. Шағын және орта кәсіпорындарында жұмысқа қамтылғандар 1 602 224 адам, дара кәсіпкерлерде 1 288 167 адам болса, ал шаруа немесе фермер қожалықтарында 276 401 адамды қамтыды. Шағын және орта кәсіпорындарында 17 053 522 млн.теңгеге, дара кәсіпкерлерде 1

511 733млн.теңгеге, ал шаруа немесе фермер қожалықтарында 1 043 755млн. теңгеге өнім өндірілді.

Келесі кестеден ҚР облыстары бойынша шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің өнім шығарылымын көруге болады.

Кесте мәліметтерінен көріп отырғанымыздай, өнім шығарылымы бойынша жетекші орынға ие Алматы қаласындағы шағын және орта кәсіпорындар 4 791 625 млн.теңгеге, дара кәсіпкерлер 366 211млн.теңгеге, шаруа немесе фермер қожалықтары 34 млн.теңгеге өнім өндірі. Ал, Астана қаласындағы шағын және орта кәсіпорындар 4 107 173 млн.теңгеге, дара кәсіпкерлер 190 609 млн.теңгеге, шаруа немесе фермер қожалықтары 27 млн.теңгеге өнім шығарды.

Кесте 4. ҚР облыстары бойынша шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің өнім шығарылымы , млн. тенге (2016 жыл)

Көрсеткіштер	Оның ішінде			
	Барлық ШОК субъектілері	ШОК кәсіпорындары	Дара кәсіпкерлер	Шаруа немесе фермер қожалықтары
Ақмола	587 262	495 268	52 749	39 245
Ақтөбе	660 197	563 968	52 778	43 451
Алматы	976 529	668 184	97 495	210 850
Атырау	967 674	867 136	85 532	15 006
Батыс Қазақстан	1 281 766	1 140 226	93 454	48 086
Жамбыл	381 622	240 297	38 067	103 258
Қарағанды	820 338	654 853	83 900	81 585
Қостанай	573 086	442 929	65 924	64 233
Қызылорда	266 435	218 745	31 497	16 193
Маңғыстау	878 499	799 690	74 356	4 453
Оңтүстік Қазақстан	1 035 100	750 799	118 532	165 769
Павлодар	524 121	417 399	48 304	58 418
Солтүстік Қазақстан	374 662	278 941	34 874	60 847
Шығыс Қазақстан	826 040	616 289	77 451	132 300
Астана қаласы	4 297 809	4 107 173	190 609	27
Алматы қаласы	5 157 870	4 791 625	366 211	34
Қазақстан Республикасы	19 609 010	17 053 522	1 511 733	1 043 755

Сонымен, еліміздің тұрақты экономикалық дамуы үшін шағын және орта кәсіпкерлікті сапа жағынан жетілдіру өте маңызды мәселелердің біріне айналып отыр. Сондықтан да шағын және орта кәсіпкерліктегі кездесетін басты мәселелерді анықтап, оны тиімді шешу жолдарын табу қажет.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаевтың Қазақстан халқына арналған «Қазақстан-2050» Стратегиясы – қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» Жолдауы, 2012 жыл 14 желтоқсан.
2. Қазақстан Республикасындағы шағын және орта кәсіпкерлік Статистикалық жинақ / Н.С. Айдапкелов редакциясы бойынша/ Астана: 2017 – 57бет.

Асанова Т.А.
«Тұран» Университетінің
аға оқытушысы

ОТАНДЫҚ КӘСІПОРЫНДАРЫНДАҒЫ МАРКЕТИНГ КЕШЕНІ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ДАМУ БАҒЫТТАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ЖЕТІЛДІРУ ЖОЛДАРЫ

Нарықтық экономика жағдайында маркетингтің қызметтерін тиімді қолданған жағдайда ғана кәсіпорын алға қойған мақсаттарына жете алады. Маркетинг қызметін тиімді ұйымдастыру кәсіпорынның барлық басқару құрылымдарын қамтуы қажет. Кәсіпорындағы маркетинг мамандары өздерінің қызметтерінде «маркетинг-микс» үлгісі немесе маркетинг кешені құралдарын басшылыққа алады. «Маркетинг-микс» үлгісі кез келген бизнес стратегия үшін негіз болып табылады. Өндіріс саласында «4P» үлгісі кең таралған. Американдық ғалым Н.Борден 1957 жылы «маркетинг-микс» түсінігін енгізді, оның негізін тауар, баға, сауда маркасы, жарнама, жылжыту және маркетингтік бағдарламаны жасауға қолданатын маңызды элементтер құрады. Алдымен, Н. Борден 12 маркетингтік факторларды ұсынды, кейіннен Е. Маккарти ол тізімді қарапайымдап, төртке дейін қысқартты. Е. Маккарти «маркетинг-микс» тұжырымдамасын дамыта отырып, 1960 жылы төрт элементтен тұратын «4P» моделін ұсынды, ол ағылшынша «р» әрпінен басталатын өнім (product), баға (price), орын (place) және жылжыту (promotion) деген ұғымдардан тұрады. Ықшамдылығы және сыйымдылығы, қарапайымдылығы, құрылу логикасы бұл модельді теорияда және тәжірибеде маркетингтік өзгермелілерді анықтаудың қолайлы құралы ретінде қолдануға мүмкіндік берді[1].